

LED-ek gyártói adatainak alkalmazhatósága számítógépes szimulációkban

Gémesi Szabolcs, dr. Samu Krisztián, Czmerk András, dr. Nagy
Balázs Vince, Németh Zoltán, Veres Ádám

BME, Budapest

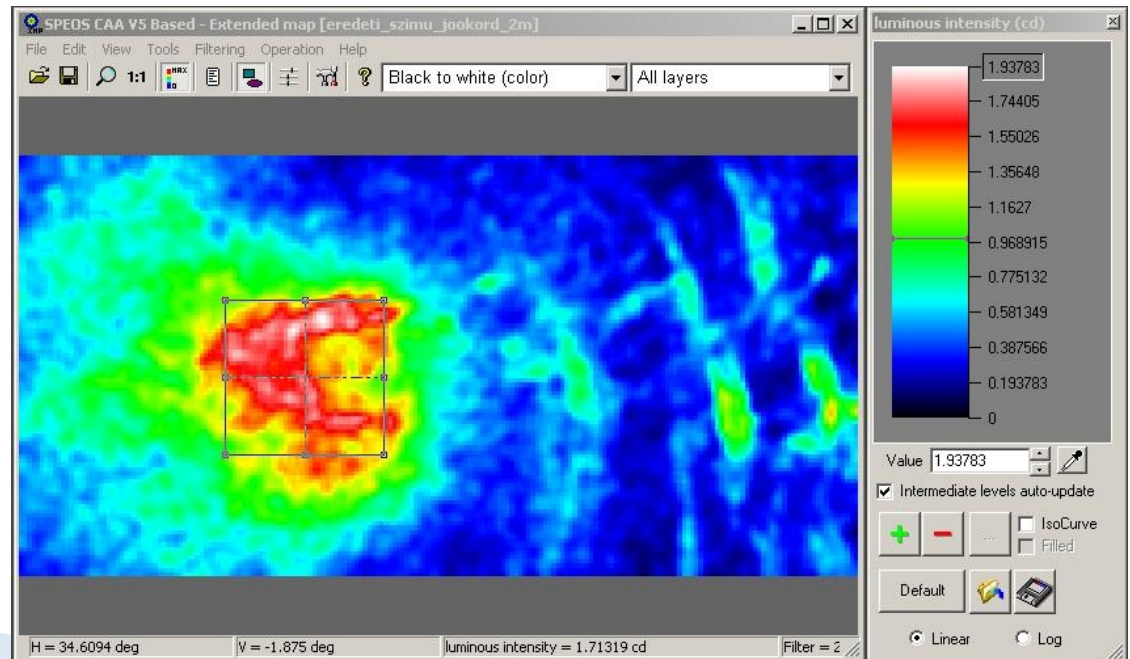
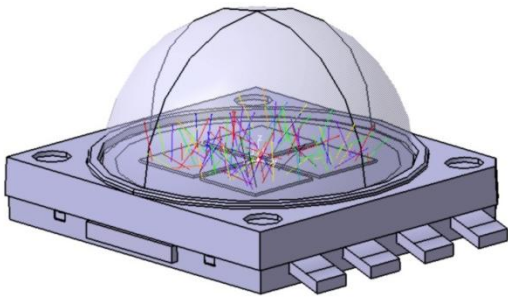
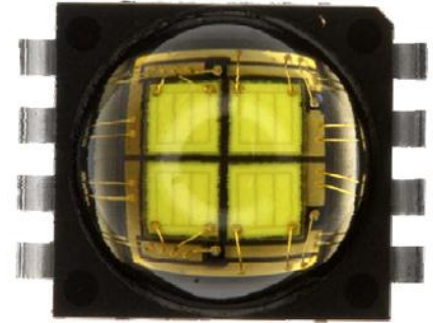
Mechatronika, Optika és Gépészeti Informatika tanszék

Budapest, 2012. február 7.

Bevezetés

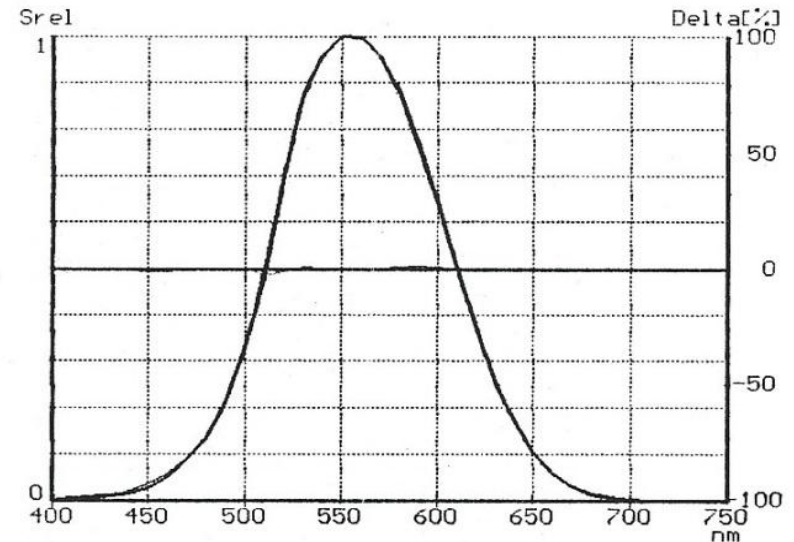
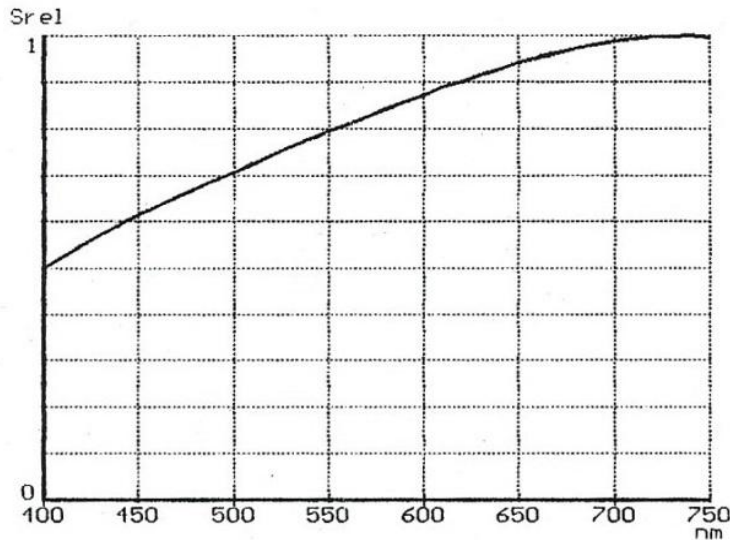
- ▶ LED: gyártói adatok pontossága
  - Átlagolt értékek
  - Gyártási folyamatba integrált mérések
- ▶ **Tendencia:** egyre pontosabb katalógusok, de vajon a szimulációkhoz biztosított adatok mennyire helytállóak?

Kitérő: LED mérés technika I.

▶ Fotométerek

CÉL: fotometriai mennyiségek

detektor + szűrő = $v(\lambda)$ közelítő detektor karakterisztika

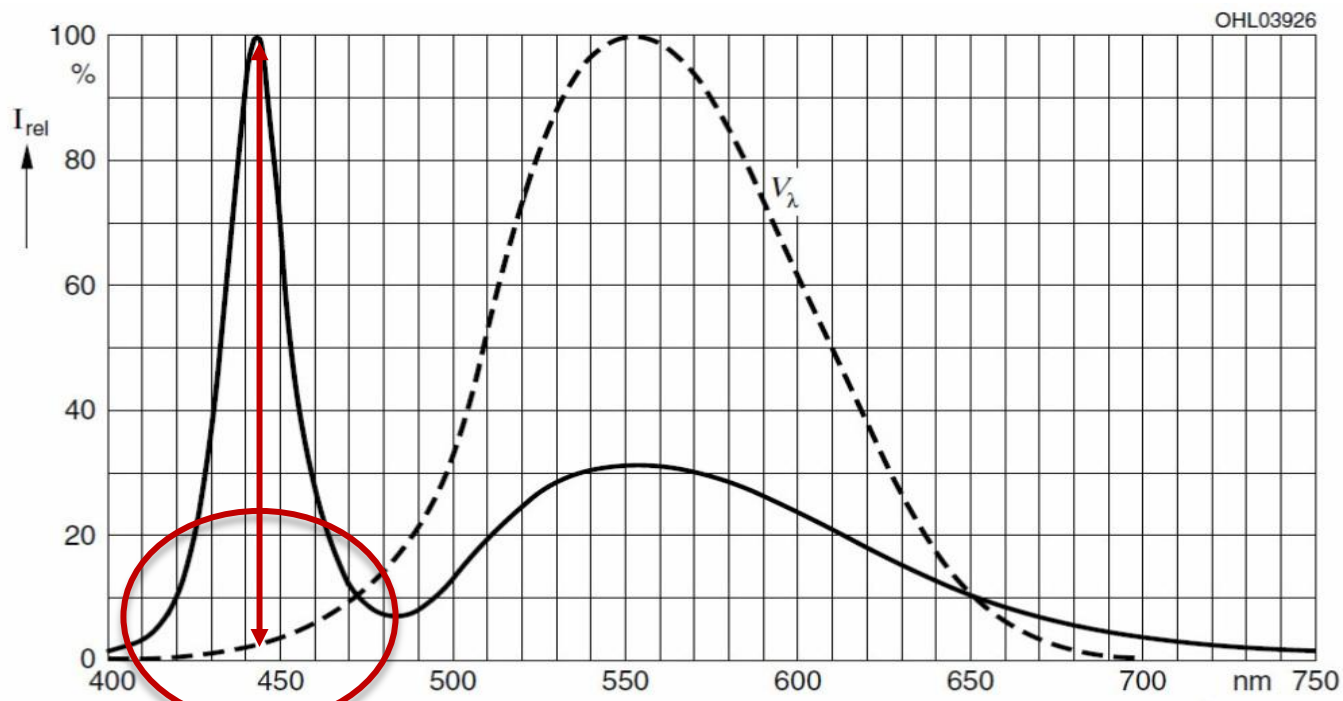
Kalibrálás folytonos színeképű fényforrással

Mérendő fényforrás spektruma hasonló $\Rightarrow$ pontos eredmény,
vagy viszonylag egyszerű **korrekció**

*f1' színeképi illesztési
jósági index (...)*

Kitérő: LED mérés technika II.

- ▶ „hideg fehér” LED spektrális teljesítmény-eloszlása

Probléma! Korrekció nehézkes, LED-specifikus.

CIE ajánlás: fotométer helyett spektroradiométer.

Szimuláció: elmélet

- ▶ „Non-sequential ray tracing”
- ▶ Monte-Carlo modell
  - Neumann János 1947
  - Segítségével determinisztikus problémák oldhatók meg véletlen események sorozatával

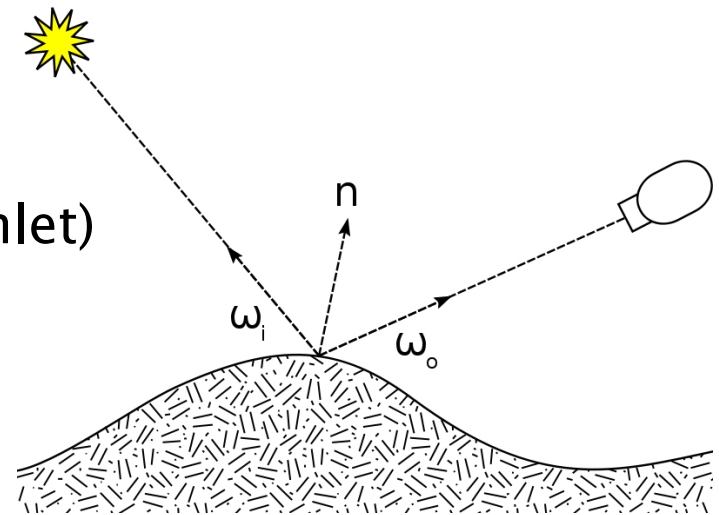

Anyagjellemzők

kétirányú reflexió-eloszlás függvény

(Transzmisszióra is hasonló egyenlet)

$$f_r(\omega_i, \omega_o) = \frac{dL_o(\omega_o)}{dE_i(\omega_i)}$$

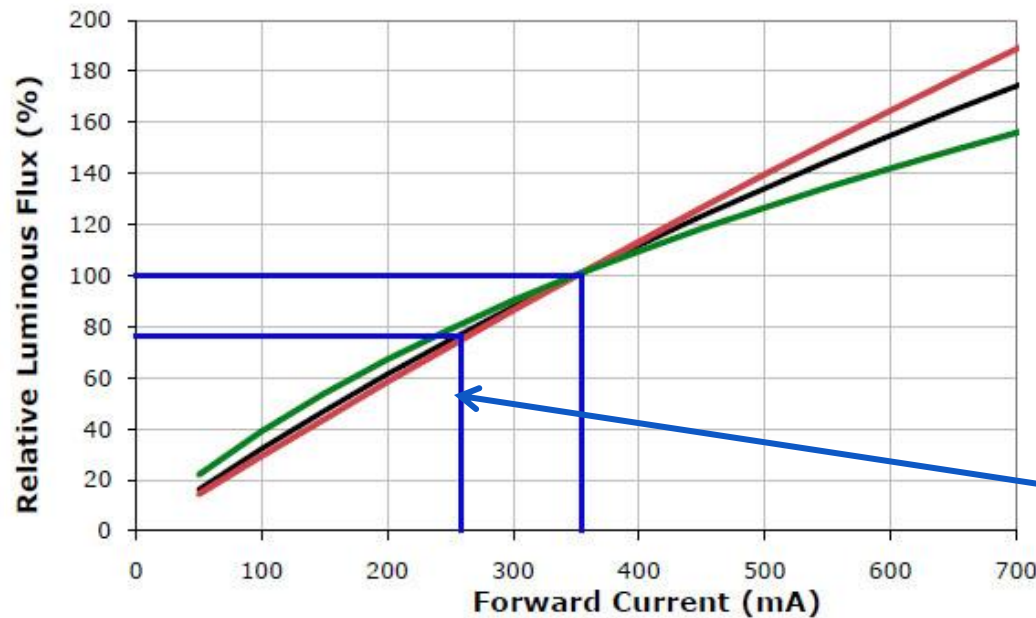

LED $\Rightarrow$ szimuláció

- ▶ Gyári adatok: „Ray file” („sugár fájl”)
  - ❖ LED családkhoz tartozó fotometriai paraméterek;
  - ❖ Csak intenzitásértékek, nincsenek hullámhossz adatok;

Kötelező: LED fényáram def.
Opcionális: spektrum def.

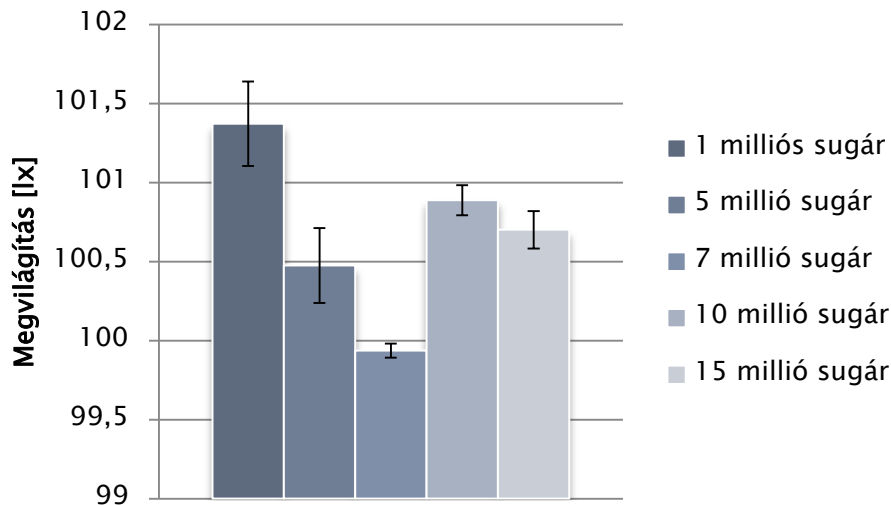

**Nem névleges
árammal meghajtva**

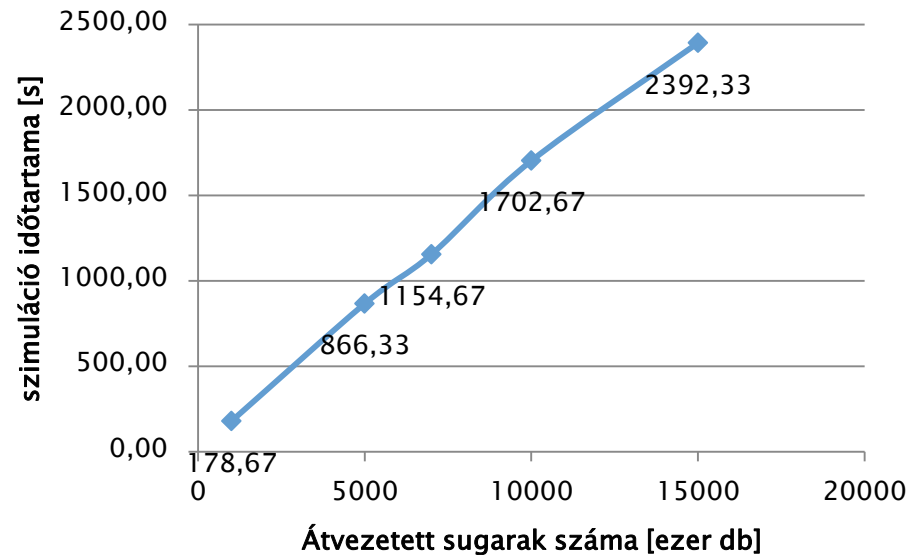
- ▶ 350 mA (névleges) $\Rightarrow$ 100%, azaz esetünkben 430 lm
- ▶ 260 mA $\Rightarrow$ 75%, azaz 320 lm.

Szimulációs paraméterek vizsgálata

Átvezetett sugarak számának hatása az eredményre

Átvezetett sugarak számának hatása a szimuláció időtartamára

Egyszerűbb geometriáknál elfogadható eredmény alacsonyabb számú sugárátvezetéssel is.

Konklúziók: átvezetett sugarak számának növelése
⇒ időtartam egyenes arányban nő
⇒ szórács csökken

Eredmények, összehasonlítások #1

		FÉNYSŰRŰSÉG* [cd/m ²]	eltérés [%]	FÉNYERŐSSÉG /max/ [cd]	eltérés [%]
(260 lm)	mért	543734	0%	107,1	0%
ray file: 320 lm	ø spektrum	619010	13,84%	127,88	19,40%
	spektrum	629000	15,68%	128,19	19,69%
Katalógus alapján	ø spektrum	502946	-7,5%	103,9	-2,99%
	spektrum	511063	-6,01%	104,55	-2,38%
ray file: 260 lm	ø spektrum	518421	-4,66%	107,1	0%
	spektrum	526788	-3,12%	107,36	0,24%
Mérés alapján	ø spektrum	518421	-4,66%	107,1	0%
	spektrum	526788	-3,12%	107,36	0,24%
ray file: 268 lm	ø spektrum	518421	-4,66%	107,1	0%
	spektrum	526788	-3,12%	107,36	0,24%

* További mérésekre lehet szükség

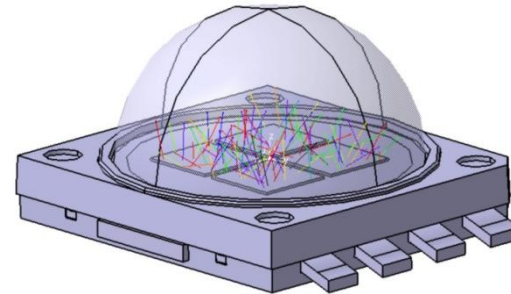
Eredmények, összehasonlítások #2

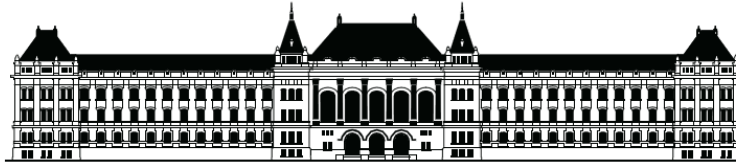
[lx]		MEGVILÁGÍTÁS [lx]		
		1x1 m átlag	max	eltérés (max-ra)
mért (i1Pro)		-	102	0%
ray file: 320 lm <u>Katalógus alapján</u>	ø spektrum	93,99	126,747	24,26%
	spektrum	94,12	127,663	25,16%
ray file: 260 lm <u>Mérés alapján</u>	ø spektrum	73,67	102,7	0,69%
	spektrum	76,47	103,702	1,67%
ray file: 268 lm	ø spektrum	78,72	106,15	4,07%
	spektrum	78,83	106,892	4,80%

Összefoglaló

LED fotometriai jellemzői: **szimuláció vs. mérés:**

- ▶ Nem névleges árammal hajtva a szóban forgó LED-et a katalógusadatok használata hibához vezet (~20%)
  - Egyedi hiba?
  - Más gyártók termékei / katalógusadatai?
- ▶ Névleges értéken az eredmény elfogadható, pár százalékos hiba
  - Pár százalékos eltérés a különböző fotometriai mennyiségek mért és szimulált értékei között

M Ű E G Y E T E M 1 7 8 2

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

Budapest, 2012. február 7.